

Titel: Udrag fra Frygt og Bæven

Citation: "Søren Kierkegaards Skrifter, Bd. K4", i *Søren Kierkegaards Skrifter, Bd. K4*, udg. af Niels Jørgen Cappelørn; Joakim Garff; Johnny Kondrup; Finn Hauberg Mortensen, Søren Kierkegaard Forskningscenteret 1998 . Onlineudgave fra Søren Kierkegaards Skrifter: <https://tekster.kb.dk/text/sks-fb-kom-shoot-fb-223.pdf> (tilgået 19. juli 2024)

Anvendt udgave: Søren Kierkegaards Skrifter, Bd. K4

Ophavsret: Materialet er dedikeret til public domain. Husk dog altid at kreditere ophavsmanden.
[Læs CC0-erklæringen](#)

◀ **da har Hegel Ret ... eller ligger i Anfægtelse** : Hegel (128,18) udvikler i *Grundlinien der Philosophie des Rechts oder Naturrecht und Staatswissenschaft im Grundrisse*, udg. af E. Gans, Berlin 1833 [1821], ktl. 551, de tre sfærer af 'den objektive ånd', hvorefter værket er opdelt i tre dele: 'den abstrakte ret', 'moralitet' og 'sædelighed'. Den anden del falder i tre afsnit, hvoraf det sidste (§ 129-141) omhandler 'det gode og samvittigheden', jf. *Hegel's Werke* bd. 8, s. 171-207 (*Jub.* bd. 7, s. 187-225). I § 140 udvikles de moralske former af det onde forstået som en stigende grad af subjektivitet. Efter *hyklari* følger *probabilismen*, dvs. et standpunkt, som stiller sig tilfreds med det sandsynlige, fordi visheden anses for uopnåelig eller umulig; derpå følger *jesuitismen* forstået som det princip, at målet helliger midlet; dernæst *overbevisningen*, hvor den individuelle samvittighed påberåbes; endelig følger *ironien* som subjektivitetens og det ondes højeste form. Hverken den objektive lov ('den abstrakte ret') eller den subjektive moralitet kan i sig selv gøre krav på virkelighed, hvorfor de må forenes (forsones) i en højere enhed, og denne enhed er sædeligheden. I sædeligheden har den objektive ret fået virkelighed og substans, mens den subjektive vilkårlighed har mistet sit råderum. I værkets tredje del udfolder Hegel sædeligheden i dens tre trin: familien, det borgerlige samfund og staten, som er det sædeliges absolutte substans.

I trykt udgave: Bind 4 side 148 linje 24